

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització... / 1
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	3
Període d'impartició	Anual
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Pilar Alonso Tarancon	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

L'assignatura "Complement de l'especialitat d'Orientació educativa 2: Contextualització dels àmbits disciplinaris relacionats amb l'especialitat d'Orientació educativa" és una de les assignatures del mòdul denominat "Complements per a la formació disciplinar" de l'especialitat d'Orientació Educativa, juntament amb dues assignatures més ("Català: llenguatge de l'especialitat d'Orientació Educativa" i el "Complement de l'especialitat d'Orientació Educativa 1: El contingut científic dels àmbits disciplinaris relacionats amb l'especialitat"). Està orientada, per una part, a l'aprofundiment i a la reflexió sobre el contingut científic i el valor disciplinar de l'especialitat i, per altra, a la seva contextualització en l'entorn educatiu i social, així com al coneixement de recursos per a l'actualització científica i docent.

Aquesta assignatura pretén abordar l'estructura, competències i particularitats de l'orientació educativa a les etapes d'educació infantil i primària. Així, es donaran a conèixer les característiques organitzatives i les funcions pròpies dels serveis d'orientació en aquestes dues etapes, així com les seves estratègies i recursos d'avaluació i intervenció.

Es tracta d'una assignatura de caràcter obligatori.

La professora de l'assignatura és funcionària de carrera de la Conselleria d'Educació i Universitat, de l'especialitat d'Orientació Educativa. Exerceix des de fa 23 anys com a orientadora, durant 3 cursos escolars a un Equip d'Atenció Primerenca (EAP) i els 20 restants, fins a l'actualitat, en un Equip d'Orientació Educativa i Psicopedagògica (EOEP). Ha desenvolupat la tasca de direcció d'aquests 2 serveis d'orientació, durant 1 curs escolar a l'EAP i durant 6 cursos escolars a l'EOEP. També ha participat en activitats formatives i de tutorització a professorat de nova incorporació en els EOEP i funcionariat en pràctiques.

La seva formació està lligada als àmbits d'actuació dels equips d'orientació educativa, destacant l'avaluació psicopedagògica, la prevenció, detecció i intervenció educativa dirigida a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (dificultats d'aprenentatge, trastorns d'atenció/hiperactivitat, discapacitat

intel·lectual, altes capacitats, trastorns d'espectre autista...), intervenció amb famílies i l'assessorament als equips directius i equips docents en el disseny i aplicació de mesures d'atenció a la diversitat.

Requisits

L'assignatura no té requisits essencials ni recomanables més enllà dels requisits generals d'accés al Màster.

Competències

Específiques

- * Conèixer les característiques pròpies i actuals de les professions vinculades a l'especialització docent corresponent i ser conscient de la necessitat d'adaptar-se a les transformacions que les professions puguin requerir (15) .
- * Cercar, seleccionar, processar i comunicar informació (oral, escrita, audiovisual o multimèdia), adaptar-la i utilitzar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialitat d'Orientació educativa (21) .

Genèriques

- * Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics al voltant dels processos d'ensenyament i aprenentatge respectius (1) .
- * Cercar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformant-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada (3) .
- * Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent i valorar-ne la contribució a la consecució dels objectius i competències pròpies de l'etapa o etapes educatives en les quals s'ha d'impartir docència (13) .
- * Relacionar els continguts de l'àrea o matèria propis amb els d'altres, amb la finalitat de desenvolupar experiències interdisciplinars (29) .
- * Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica davant l'entorn social i cultural, l'entorn institucional on es treballa i davant la mateixa pràctica professional (45) .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Els continguts temàtics d'aquesta assignatura es treballaran des de la vessant teòrica i també pràctica. A partir d'aquests continguts i de la metodologia de feina pertinent es donarà resposta a les competències esmentades anteriorment.

Continguts temàtics

Tema 1. Creació dels serveis d'orientació a l'educació infantil i primària

- * Origen a l'estat espanyol. Normativa reguladora.
- * Fonamentació d'aquests serveis (model o enfocament, referències conceptuals i teòriques,...).
- * Desenvolupament i implantació dels serveis d'orientació a les etapes d'educació infantil i educació primària a l'estat espanyol i a la comunitat autònoma de les Illes Balears, des de la seva creació fins a l'actualitat: SOEV, Equips multiprofessionals, SAPOE / PIPOE, EOEP (equips d'orientació educativa i psicopedagògica), EAP (equips d'atenció primerenca), orientadors de centre (OC), equips específics,...

Tema 2. Modalitats actuals dels serveis d'orientació a l'educació infantil i primària a la nostra comunitat

- * EAP (Equips d'atenció primerenca), EOEP (Equips d'orientació educativa i psicopedagògica), Equips específics (ONCE, EADISOC, EAC), PIPOE (Programes d'intervenció...)/OC (Orientadors a centres).
- * Documents normatius que regulen els serveis d'orientació: lleis, decrets, instruccions,...
- * Estructura i organització dels EAP i dels EOEP. Perfils professionals i especialitats. Dependència administrativa d'aquest serveis a les Illes Balears.

Tema 3. Funcions i àmbits d'actuació dels EAP i EOEP

- * Funcions de suport especialitzat als centres: Assessorament als centres en atenció a la diversitat i desenvolupament de programes. Atenció i seguiment d'alumnat NESE
- * Treball amb famílies
- * Treball en el sector

Tema 4. Planificació i avaluació de la tasca dels EAP i EOEP

- * Activitats internes i amb els centres.
- * Planificació per programes i àmbits d'actuació.
- * Destinataris dels serveis: alumnat, professorat, famílies, comunitat educativa, professionals externs.

Tema 5. Estratègies d'intervenció i recursos habituals dels equips d'orientació

- * Estratègies d'intervenció dels equips d'orientació.
- * Instruments habituals per assolir les funcions encomanades.
- * Coordinacions i protocols amb altres serveis educatius, mèdics, socials,...: EADISOC (valoració trastorn espectre autista), NOUSIS (ajudes tècniques), Neuropediatres, salut mental infantil (UCSMIA), EAC (problemes de conducta), ASPAS (discapacitat auditiva), SVAP (valoració atenció primerenca), Centre Base, Serveis d'estimulació primerenca (SEDIAP), centres d'educació especial, serveis socials, Servei de Menors, Fiscalia de Menors,...

Metodologia docent

Els continguts teòrics d'aquesta assignatura es desenvoluparan a través de sessions formatives de caire més teòric i conceptual, a partir de diferents textos i lectures de referència que serviran per poder consolidar els coneixements lligats a les competències previstes. Aquest tipus de sessions es complementaran amb l'aplicació dels continguts adquirits a diverses situacions reals i de caire més pràctic. La professora proposarà la realització d'activitats de treball pràctic en petit grup i / o individual al llarg de les diferents sessions.

En una línia d'aprenentatge actiu i reflexiu, es prioritzarà el desenvolupament competencial del perfil de l'orientador/a a partir de situacions i casos concrets, com són la capacitat d'observació, l'anàlisi crítica i constructiva dels processos educatius, la resolució de situacions reals, la presa de decisions i el disseny d'activitats, programes i estratègies d'intervenció.

Activitats de treball presencial (0,72 crèdits, 18 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Exposició de continguts	Grup gran (G)	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part de la professora dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es poden presentar els continguts teòrics mitjançant la discussió en grup i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions de la professora i del material complementari que s'aporti.	9
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup gran (G)	L'alumnat, organitzat en petits grups, posarà en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques a partir de l'anàlisi i comentaris de documents escrits, activitats de reflexió que s'aniran presentant al llarg del curs, sempre amb la coordinació de la professora. Es podrà proposar als grups de treball l'exposició de la seva proposta de treball, amb l'objecte de conèixer i enriquir-se dels diferents plantejaments o metodologies de feina.	9

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (2,28 crèdits, 57 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Lectures complementàries	Lectures complementàries d'acord amb el temari de l'assignatura. Aquestes lectures són imprescindibles per tal de poder realitzar amb èxit els treballs individuals i en grup.	7
Estudi i treball autònom en grup	Realització i lliurament de treball final	L'alumnat, en parella i d'acord amb les indicacions de la professora prepararà i presentarà un treball final. Es supervisarà mitjançant una tutoria presencial prèvia al lliurament final. Aquest treball es lliurarà una vegada finalitzades les sessions presencials, en el termini que s'acordi en el seu moment. A títol orientatiu aquestes activitats es centraran en les tasques següents: * Anàlisi i valoració de demandes d'intervenció sobre alumnat en concret i planificació de la intervenció educativa. * Disseny i planificació de programes d'intervenció a centres.	20
Estudi i treball autònom individual o en grup	Realització i lliurament de les activitats d'avaluació proposades	L'alumnat, individualment o en petit grup, haurà de realitzar diferents propostes de feina, d'acord a les orientacions que es facilitin a l'inici de	30

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
		l'assignatura. Per a la realització d'aquestes feines s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies d'aquesta matèria. Aquestes feines es lliuraran en el termini que s'acordi en el seu moment.	

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

1. Per poder avaluar positivament l'assignatura, caldrà que l'alumne/a aprovi la proposta de feines que es realitzarà per part de les professores de l'assignatura.
2. Totes les activitats obligatòries tenen una data límit de lliurament que s'especificarà en el "calendari" de l'aula virtual. En qualsevol cas l'alumnat no serà qualificat positivament de l'assignatura sense haver lliurat i aprovat dites activitats.
3. El plagi d'alguna part o de la totalitat d'un treball és motiu de desqualificació: l'estudiant s'haurà de tornar a matricular l'assignatura.
4. El treball ha de respondre a les pautes i aspectes formals propis (estructura, documentació, cites i referències, ...) del que es considera òptim en els estudis de postgrau.
5. Són elements d'avaluació l'ortografia, la claredat en l'exposició, l'ús adient del vocabulari, la redacció, els aspectes formals, etc. dels treballs lliurats.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'alguns dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Exposició de continguts

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes sessions és posar a l'abast de l'alumnat els fonaments teòrics i la seva aplicació en la pràctica docent mitjançant l'exposició per part de la professora dels continguts de l'assignatura amb el suport de material audiovisual. Es fomentarà la intervenció de l'alumnat en aquestes classes on es poden presentar els continguts teòrics mitjançant la discussió en grup i la posada en comú dels diferents punts de vista a partir de les explicacions de la professora i del material complementari que s'aporti.
Criteris d'avaluació	* Assistència obligatòria en un 65%.
Percentatge de la qualificació final:	0%

Pràctiques presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, organitzat en petits grups, posarà en pràctica els continguts treballats a les classes teòriques a partir de l'anàlisi i comentaris de documents escrits, activitats de reflexió que s'aniran presentant al llarg del curs, sempre amb la coordinació de la professora. Es podrà proposar als grups de treball l'exposició de la seva proposta de treball, amb l'objecte de conèixer i enriquir-se dels diferents plantejaments o metodologies de feina.
Criteris d'avaluació	* Assistència obligatòria en un 65%.
Percentatge de la qualificació final:	0%

Realització i lliurament del treball final

Modalitat	Estudi i treball autònom en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, en parella i d'acord amb les indicacions de la professora prepararà i presentarà un treball final. Es supervisarà mitjançant una tutoria presencial prèvia al lliurament final. Aquest treball es lliurarà una vegada finalitzades les sessions presencials, en el termini que s'acordi en el seu moment. A títol orientatiu aquestes activitats es centraran en les tasques següents: *Anàlisi i valoració de demandes d'intervenció sobre alumnat en concret i planificació de la intervenció educativa. *Disseny i planificació de programes d'intervenció a centres.
Criteris d'avaluació	Coherència amb els continguts treballats a les classes teòriques i pràctiques. Capacitat d'anàlisi i reflexió. Capacitat de planificació de les intervencions. Presentació adequada dels treballs. Capacitat de treballar en equip.
Percentatge de la qualificació final:	35%

Realització i lliurament de les activitats d'avaluació proposades

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	L'alumnat, individualment o en petit grup, haurà de realitzar diferents propostes de feina, d'acord a les orientacions que es facilitin a l'inici de l'assignatura. Per a la realització d'aquestes feines s'hauran de posar en pràctica les competències pròpies d'aquesta matèria. Aquestes feines es lliuraran en el termini que s'acordi en el seu moment.
Criteris d'avaluació	* Documentació escrita individual d'anàlisi i reflexió sobre la pràctica presencial realitzada. * Coherència amb els continguts treballats a les classes teòriques i presencials. * Capacitat d'anàlisi i reflexió.
Percentatge de la qualificació final:	65%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

ÁLVAREZ GONZÁLEZ, M. i BISQUERRA A, R. (Coord.) (1996-2017). Manual de orientación y tutoría. Barcelona: Praxis. (Des del 2011 ho edita Wolters Kluwer, Madrid, en fulls individuals actualitzables. És una obra digital actualitzable a "ebiblox".

NIETO, JM i BOTÍAS, F (2000): los equipos de orientación educativa y psicopedagógica. El asesoramiento a centros escolares desde un análisis institucional. Barcelona: Ariel.

Bibliografia complementària

- BISQUERRA ALZINA, R (2012): Orientación, tutoría y educación emocional. Barcelona: Síntesis.
- BONALS, J. SÁNCHEZ CANO, M (coords) (2005). La evaluación psicopedagógica. Barcelona: Graó.
- FERNÁNDEZ GÁLVEZ, J. de D. (2005): La orientación educativa: claves de éxito profesional : buscando la magia del mago sin magia. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- GALVE MANZANO, JL (2008): Evaluación e intervención psicopedagógica en contextos educativos. Vol. I i II. Madrid: EOS.
- HERVÁS AVILÉS, R.M. (2006): Orientación e Intervención Psicopedagógica y procesos de cambio. Granada: Grupo Editorial Universitario.
- LAGO, J.R. i ONRUBIA, J. (2008). Assessorament psicopedagògic i millora de la pràctica educativa. Vic: Eumo.
- LUCAS, B. i CLAXTON, G. (2014). Nuevas inteligencias, nuevos aprendizajes. Madrid. Narcea.
- MADORRAN, M.J. i BALEBONA, J.M. (2010). La calidad en la orientación escolar. Manual práctico del orientador, 1, educación infantil y primaria. Madrid. ICCE.
- MARTÍN, E. Estrategias de aprendizaje y asesoramiento psicopedagógico en J.I POZO. y C. MONEREO (eds.) (1999) El aprendizaje estratégico: enseñar a aprender desde el currículo. Madrid: Santillana/Aula XXI.
- MARTÍN, E. - MAURI, T. (Coord.) (2011). Orientación educativa. Atención a la diversidad y educación inclusiva. Vol II. Barcelona. Ministerio de Educación / GRAÓ.
- MARTÍN, E. - ONRUBIA, J (Coord.) (2011). Orientación Educativa. Procesos de innovación y mejora de la enseñanza. Vol III. Barcelona. Ministerio de Educación / GRAÓ.
- MARTÍN LOBO, Mª. P. (2003). La lectura. Procesos neuropsicológicos de aprendizaje, dificultades, programas de intervención y estudio de casos. Brcelona: Lebón.
- MARTÍNEZ LÓPEZ, Miguel C.(2007): Com abordar els petits i els grans conflictes quotidians : què puc fer? / Barcelona : Graó.
- MÉNDEZ, L., RUÍZ, J., i DE LA O, M. (2007). La tutoría en educación infantil. Madrid. Wolters kluwer
- MONEREO, C. i POZO, J.L. (2005). La práctica del asesoramiento educativo a exámen. Barcelona: Graó.
- PERRENOUD. Ph. (2004): Diez nuevas competencias para enseñar. Barcelona: Graó.
- PORTELLANO, J A (2007): Neuropsicología infantil. Barcelona: Síntesis.
- RODRÍGUEZ MONTOYA, F.M. (2012). Programa d'orientació sobre la transició de primària a secundària (monografia). Vic (Osona). Edicions l'Alber
- SANZ ORO, R. (2001): Orientación psicopedagógica y calidad educativa. Madrid: Pirámide.
- SOBRADO, L. (2000): Evaluación psicopedagógica y orientación educativa. Barcelona: Estel.
- SOLÉ, I. (2002): "Orientación educativa e intervención psicopedagógica". Barcelona: Horsori.
- TORREGO, J.C. (coord.). (2014). 8 ideas clave. La tutoría en los centros educativos. Barcelona. Graó
- VÉLAZ, C. (1998): Orientación e intervención psicopedagógica. Concepto, modelos, programas y evaluación. Archidona: Aljibe.
- VENDRELL, J.R. (2009). Manual de tutoría y orientación en la diversidad. Barcelona. Pirámide
- WILLINGHAM, D.T. (2011): Per què als nens no els agrada anar a l'escola?. Barcelona. Graó.
- ZABALA, A – ARNAU, L (2007): Cómo aprender y enseñar competencias. Barcelona: Graó.

Altres recursos

NORMATIVA
LLEI ORGÀNICA

Any acadèmic	2018-19
Assignatura	10876 - Complement de l'Especialitat d'Orientació Educativa 2: Contextualització...
Grup	Grup 1

Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, para a la millora de la qualitat educativa (LOMQE)

ATENCIO A LA DIVERSITAT

DECRET 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics (BOIB 05/05/2011 núm. 67).

ACORD del Consell de Govern de 27 de maig de 2011 pel qual es corregeixen les errades del Decret 39/2011, de 29 d'abril, pel qual es regula l'atenció a la diversitat i l'orientació educativa als centres educatius no universitaris sostinguts amb fons públics (BOIB 28/05/2011 núm.78).

INSTRUCCIONS funcionament dels EAP (cada curs surten instruccions noves).

INSTRUCCIONS funcionament dels EOEP (cada curs surten instruccions noves).

INSTRUCCIONS funcionament dels centres d'educació infantil i primària públics (cada curs apareixen instruccions noves).

INSTRUCCIONS funcionament del centres d'educació infantil i primària concertats (cada curs apareixen instruccions noves).

DECRETS del curriculum de l'educació infantil i primària de la CAIB.

Weib (web de la Conselleria d'Educació, Cultura i Universitats).

Web del Ministeri d'Educació

Web EOEP de Coslada (Comunitat de Madrid)

webs específiques de recursos per a l'orientació (www.orientared.com , www.orientacionandujar.es,.....)

